

Συνοπτική έκθεση ποιότητας για χρήστες

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Γενικά

Ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), στην Ελλάδα, καταρτίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), παράλληλα με τον εθνικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, από τον Ιανουάριο του 1996.

Σκοπός και χρησιμότητα των ΕνΔΤΚ

Οι Εναρμονισμένοι Δείκτες Τιμών Καταναλωτή καταρτίζονται από τα Κράτη – Μέλη της Ε.Ε., σύμφωνα με Κοινοτικούς Κανονισμούς, με σκοπό να παρέχουν συγκρίσιμα στοιχεία για τις διεθνείς συγκρίσεις του πληθωρισμού και, ειδικότερα, για την εκτίμηση του κριτηρίου σύγκλισης, της σταθερότητας των τιμών, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων των Χωρών, όσον αφορά την είσοδό τους στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ).

Οι ΕνΔΤΚ αποτελούν τη βάση για τον υπολογισμό του Ευρωπαϊκού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (EICP-European Index of Consumer Prices) και του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της Νομισματικής Ένωσης (MUICP- Monetary Union Index of Consumer Prices), οι οποίοι παρέχουν τα επίσημα μέτρα πληθωρισμού στην Ε.Ε. (28 Κράτη-μέλη) και στην Ευρωζώνη (19 Κράτη-μέλη) αντίστοιχα.

Επισημαίνεται ότι ο ΕνΔΤΚ δεν είναι δείκτης κόστους ζωής, δεν χρησιμοποιείται στο εσωτερικό ενός κράτους ως δείκτης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής ή διαπραγμάτευσης μισθών και δεν προορίζεται να αντικαταστήσει τον εθνικό ΔΤΚ.

Νομικό πλαίσιο

Οι Εναρμονισμένοι Δείκτες Τιμών Καταναλωτή καταρτίζονται από τα Κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια του βασικού Κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2494/95 “για τη θέσπιση εναρμονισμένων δεικτών καταναλωτή” και άλλων δεκαενnéα (19) Κανονισμών του Συμβουλίου και της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΚ), οι οποίοι θεσπίζουν συγκεκριμένα μέτρα εφαρμογής που διέπουν την κατάρτιση των ΕνΔΤΚ.

Περίοδος αναφοράς

Μήνας

Έτος βάσης

2005=100,0, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) του Συμβουλίου αριθ. 1708/05

Χαρακτηριστικά των ΕνΔΤΚ

Χαρακτηριστικό γνώρισμα των ΕνΔΤΚ είναι ότι πρέπει να καταρτίζονται σύμφωνα με μια σειρά τεχνικών μέτρων, όπως αυτά ορίζονται από τους σχετικούς Κανονισμούς των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Τα κυριότερα από τα τεχνικά αυτά μέτρα είναι, η χρησιμοποίηση ενιαίας ταξινόμησης των ειδών (COICOP5/HICP), η επιλογή του τύπου υπολογισμού των ατομικών δεικτών, η γεωγραφική και πληθυσμιακή κάλυψη συνόλου χώρας, η κάλυψη των ειδών και η κατάρτιση συγκεκριμένων υποδεικτών, οι ελάχιστες προδιαγραφές για την τιμοληψία και τη δειγματοληψία, οι προσαρμογές λόγω ποιοτικών διαφορών των ειδών, η ενιαία αντιμετώπιση των τιμολογίων των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας, καθώς επίσης το κοινό έτος βάσης (2005=100,0) και οι αναδρομικοί υπολογισμοί στοιχείων από τον Ιανουάριο 1996 και εξής.

Γεωγραφική και πληθυσμιακή κάλυψη των ΕνΔΤΚ

Η γεωγραφική και πληθυσμιακή κάλυψη των Εν. ΔΤΚ καθορίζεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ.1688/98 του Συμβουλίου, ο οποίος ορίζει ότι ο ΕνΔΤΚ κάθε Κράτους-μέλους πρέπει να καλύπτει όλες τις τελικές **νομισματικές** καταναλωτικές δαπάνες που πραγματοποιούνται στην οικονομική επικράτεια του κράτους μέλους.

Ταξινόμηση των ειδών

Η ταξινόμηση των ειδών (αγαθών και υπηρεσιών) που περιλαμβάνονται στον Δείκτη βασίζεται στη διεθνή ταξινόμηση COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose) και, ιδιαίτερα, όπως αυτή έχει προσαρμοσθεί για τις ανάγκες των ΕνΔΤΚ των Κρατών Μελών της ΕΕ, δημιουργώντας την ταξινόμηση COICOP5/HICP.

Συντελεστές στάθμισης των ειδών

Οι συντελεστές στάθμισης των ειδών των ΕνΔΤΚ υπολογίζονται βάσει των καταναλωτικών δαπανών, που πραγματοποιούνται στην οικονομική επικράτεια, κάθε Κράτους-μέλους, ανεξάρτητα από ποιους γίνονται (ιδιωτικά νοικοκυριά, συλλογικά νοικοκυριά, τουρίστες).

Συνεπώς, στις δαπάνες για τον υπολογισμό των συντελεστών στάθμισης των ειδών συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες των ιδιωτικών νοικοκυριών, οι δαπάνες των ξένων επισκεπτών (τουριστών) και οι δαπάνες των ατόμων που διαμένουν σε ιδρύματα, ενώ εξαιρούνται οι δαπάνες των μόνιμων κατοίκων, όταν βρίσκονται στο εξωτερικό.

Οι πηγές προέλευσης των στοιχείων δαπανών για τον υπολογισμό των συντελεστών στάθμισης των ειδών του ΕνΔΤΚ είναι οι Εθνικοί Λογαριασμοί και η Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ) όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό 1114/2010.

Οι συντελεστές στάθμισης των ειδών ενημερώνονται κάθε Ιανουάριο με τις τιμές του προηγούμενου Δεκεμβρίου.

Συλλεγόμενες τιμές

Οι τιμές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των ΕνΔΤΚ είναι οι πραγματικά καταβαλλόμενες τιμές (actually faced prices) από τα νοικοκυριά, για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών, στο πλαίσιο νομισματικών συναλλαγών.

Σύγκριση του ΕνΔΤΚ και του εθνικού ΔΤΚ

Μεταξύ του εθνικού ΔΤΚ και του ΕνΔΤΚ της Ελλάδος υπάρχουν ομοιότητες, αλλά και διαφορές.

Οι κυριότερες ομοιότητες είναι οι εξής:

- Ίδια γεωγραφική κάλυψη, δεδομένου ότι και οι δύο δείκτες αναφέρονται στο σύνολο χώρας.
- Ίδιες πόλεις τιμοληψίας.
- Ίδια κάλυψη ειδών.
- Χρήση της ίδιας ταξινόμησης ειδών (COICOP5/HICP).
- Ίδιες πηγές τιμοληψίας.
- Ίδια συχνότητα τιμοληψίας.
- Ίδια στοιχεία τιμών.
- Ίδια μέθοδο υπολογισμού των χρονολογικών σειρών (αλυσωτή σύνδεση)
- Χρήση του ίδιου τύπου για τον υπολογισμό των ατομικών δεικτών των πόλεων τιμοληψίας (γεωμετρικός μέσος όρος).
- Ίδια αντιμετώπιση της εποχικότητας των ειδών, των μειωμένων τιμών και των ελλειπουσών τιμών.
- Ίδιες ημερομηνίες ανακοίνωσης των στοιχείων και των δύο δεικτών.
- Ετήσια επικαιροποίηση των σταθμίσεων και προσαρμογής τους στις τιμές του προηγούμενου Δεκεμβρίου.

Οι σημαντικότερες διαφορές είναι οι ακόλουθες:

- Το έτος βάσης του ΕνΔΤΚ είναι το 2005=100,0 και του εθνικού ΔΤΚ το 2009=100,0.
- Ο ΕνΔΤΚ καλύπτει τις καταναλωτικές δαπάνες που πραγματοποιούνται στην οικονομική επικράτεια της χώρας ανεξάρτητα από ποιους γίνονται (μόνιμοι ή μη μόνιμοι κάτοικοι), ενώ ο εθνικός ΔΤΚ καλύπτει τις καταναλωτικές δαπάνες των ιδιωτικών μόνιμων κατοίκων στην οικονομική επικράτεια και στην αλλοδαπή.
- Οι συντελεστές στάθμισης των ειδών του ΕνΔΤΚ υπολογίζονται βάσει στοιχείων των Εθνικών Λογαριασμών και της ΕΟΠ ενώ του εθνικού ΔΤΚ υπολογίζονται βάσει στοιχείων της ΕΟΠ.

Δημοσίευση στοιχείων

Τα στοιχεία του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανακοινώνονται, μηνιαίως, εντός προκαθορισμένων ημερομηνιών που ορίζονται από τα τέλη του προηγούμενου έτους. Τα στοιχεία αυτά, με έτος βάσης 2005=100,0, δημοσιεύονται από το Φεβρουάριο 2006 με πρώτο μήνα αναφοράς τον Ιανουάριο 2006. Η διάθεση των χρονοσειρών του δείκτη με το ίδιο έτος βάσης (2005) γίνεται, αναδρομικά, από τον Ιανουάριο του 1996.

Παραπομπές

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη μεθοδολογία κατάρτισης και υπολογισμού του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή καθώς και στοιχεία χρονολογικών σειρών διατίθενται στην ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ (www.statistics.gr).